

Friedrich Alexander Kühhold

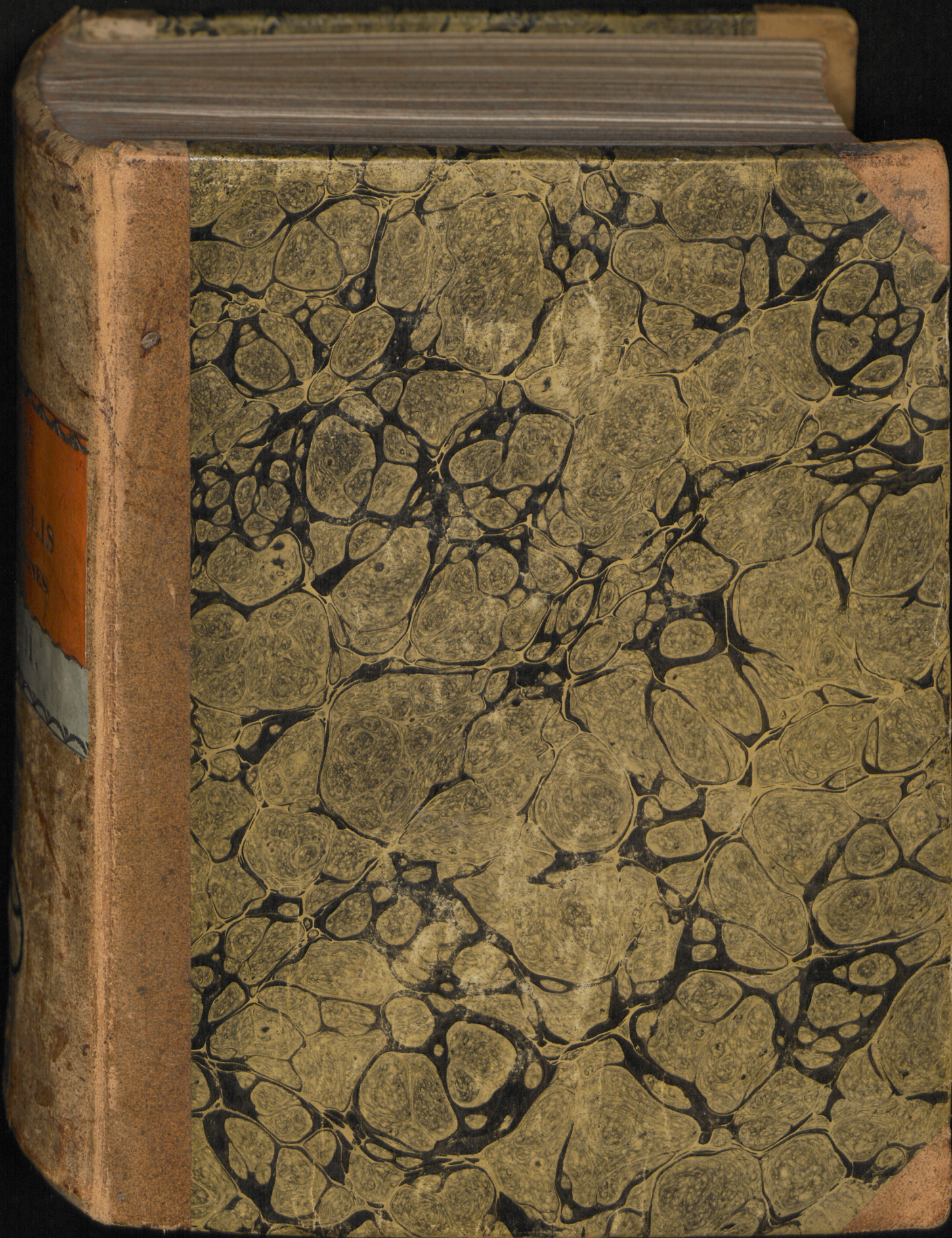
**Procancellarius D. Fridericus Alexander Kvnhold Pand. P. P. Promotionem In
Vtrivsqve Ivris Doctorem Praeclarissimi Candidati Christiani Friderici Fleischeri
Dresd. D. XVIII. Oct. MDCCLIII. Svsciendam Indicit**

Lipsiae: Ex Officina Langenhemiana, [1753]

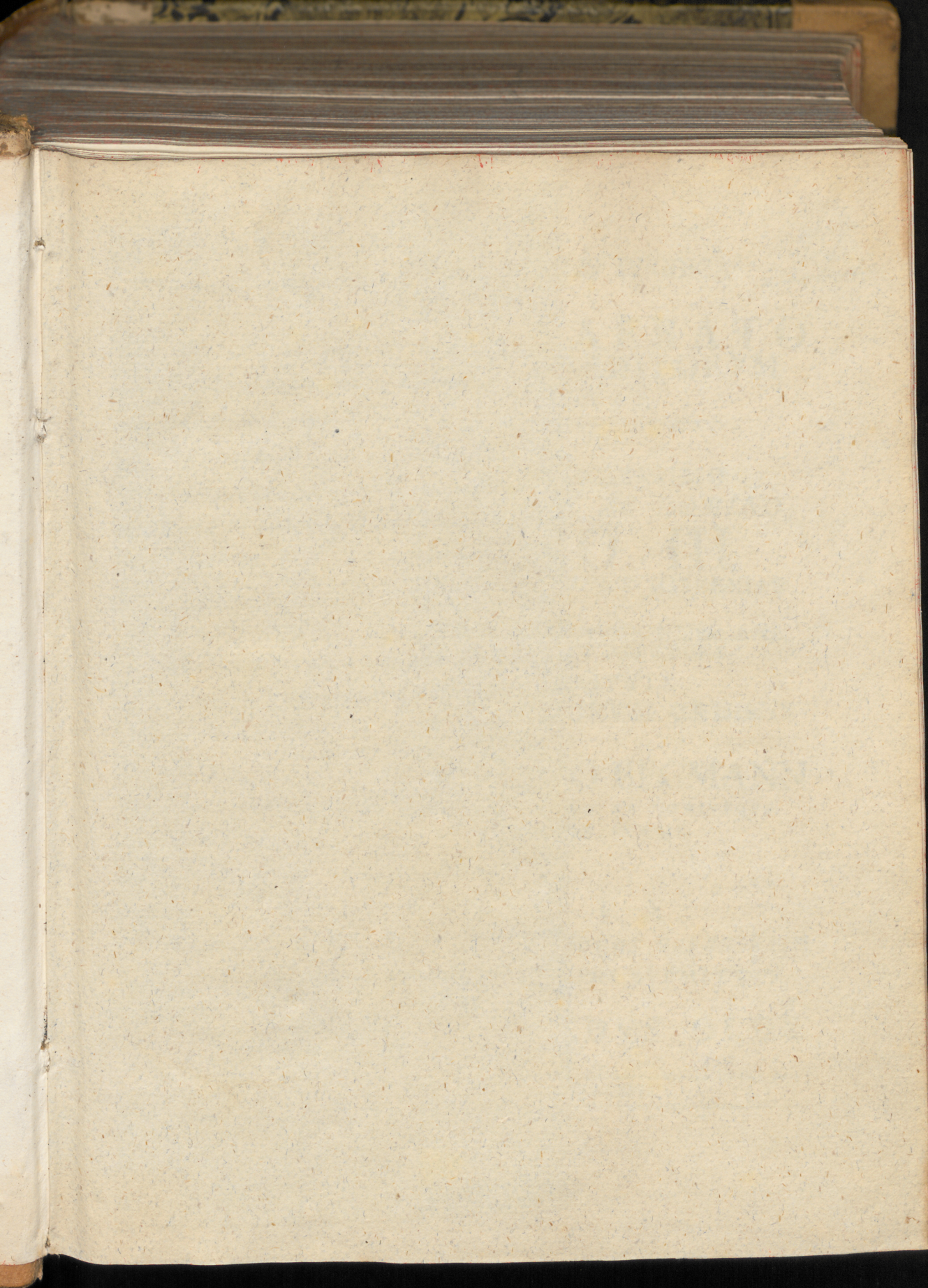
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1004836589>

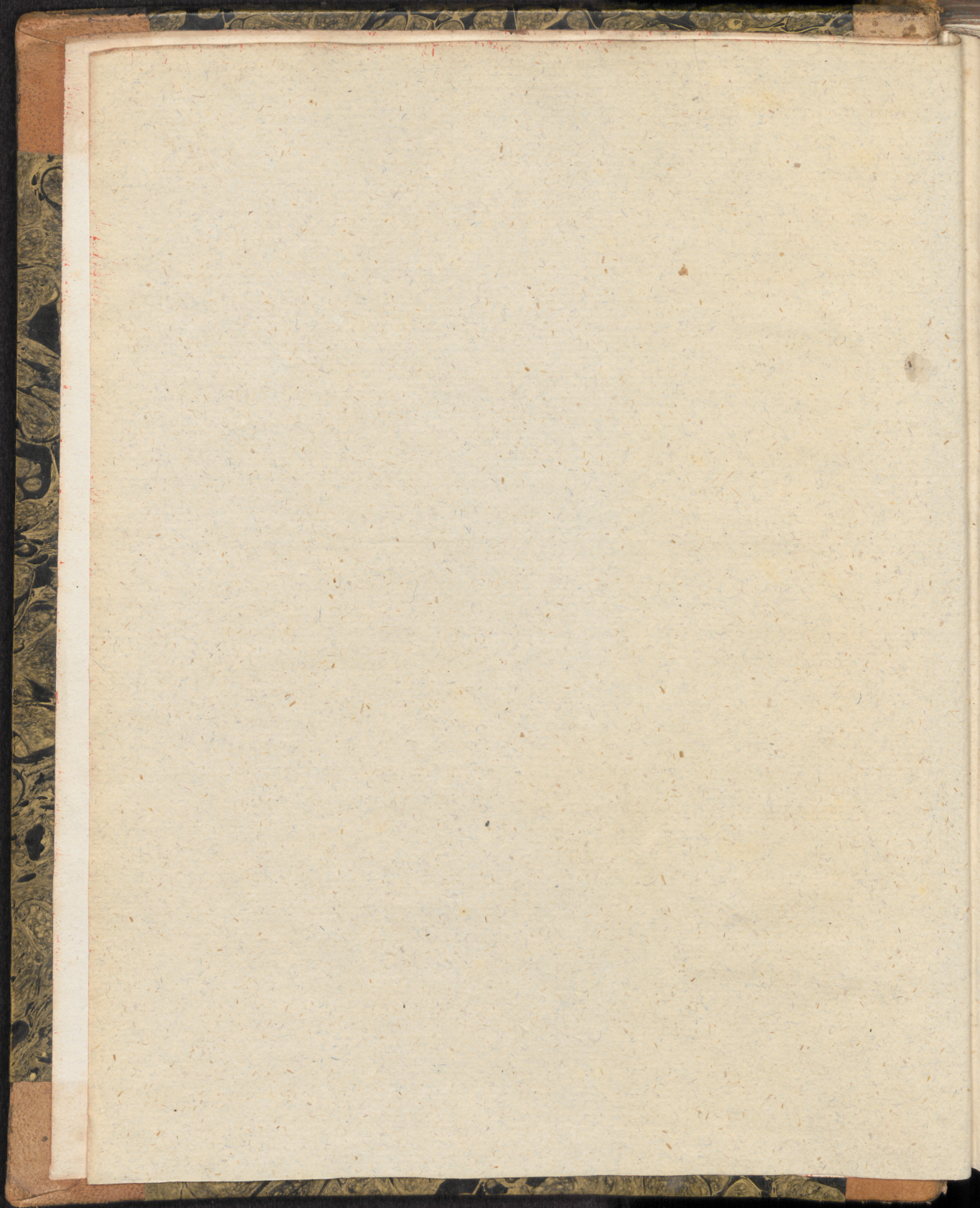
Druck Freier Zugang

H. K. — 1 (7.)

14

PROCANCELLARIVS
D. FRIDERICVS ALEXANDER
K V N H O L D

PAND. P. P.

PROMOTIONEM

I N

VTRIVSQVE IVRIS DOCTOREM

PRAECLARISSIMI CANDIDATI

CHRISTIANI FRIDERICI FLEISCHERI

D R E S D.

D. XVIII. OCT. MDCCCXLIII.

SVSCIPIENDAM

I N D I C I T

PROFESSOR
D. FRIDERICVS ALEXANDER
KÜHNOLD

PAND. P. P.

PROMOTIONEM

IN

ARTIS MEDICINAE DOCTOREM

FRANCISCAE UNIVERSITATIS

CHRISTIANI FRIDERICI FLEISCHERI

BR. P. P.

B. XVII. OCT. MDCCCIII.

WILHELMI

INDICT.

Antiquas dubitationes, quae circa id quod interest in infinitum producebantur, non omnes sustulit IUSTINIANVS, neque veteri prolixitati finem imposuit constitutione, quae extat in *L. vn. C. de sentent. quae pro eo quod interest perferuntur*. Placet igitur ex vexata satis, multisque dubiis obnoxia doctrina eius quod interest, quaedam ad memoratae Legis illustrationem pertinentia in medium proferre. Interesse latine vocamus, cum aliquod interuallum interpositum esse significamus: veluti cum inter aes et aurum plurimum interesse dicimus; Multum enim inter vtriusque naturam, vim et pretium interpositum esse significamus. Itaque cum quid factum est, quod conditionem rei familiaris alicuius Patrisfamilias deterioreffecit, permagni illius interesse constat, vt fortasse non incommode id quod interest definiri possit: discrimen quod inter eam conditionem, quae in re familiari alicuius vel antea fuit, vel omnino futura erat, et eam quae nunc est, per alterius culpam contigit. Propterea autem additur: vel omnino futura erat, vt intelligatur interesse dici, non tantum vbi damnum acceptum est, sed etiam vbi lucrum auersum impeditumque est, quam sententiam PAVLVS in

L. 13. ff. ratam rem haberi etc. confirmat, dum in tantum competere actionem, in quantum interfuit, id est, quantum mihi abest, quantum lucrari potui, competere asserit. Accipitur autem id quod interest de omnibus rebus, siue corporalibus, siue incorporalibus, praeter pecuniam numeratam, et species, quae pondere, numero, mensura, constant. Quoniam in pecunia numerata proprie usura dicitur: quae quamvis nihil aliud sit quam id quod interest Lege definitum ac circumscriptum, tamen quia suum proprium nomen habet, ad solam pecuniam numeratam accommodatur. In speciebus autem non eius quod interest, sed quanti plurimi aestimatio dici solet: propterea, quod nihil potest in iis singulariter interesse quae non ex specie et corpore suo aestimantur, sed ex genere, quod vulgare est, et passim facile atque vndecunque parari potest. Eius vero quod interest duas partes esse constat. Nam interdum in sola re principali consistit: interdum, et multo frequentius, in eius accessione, quod *VLPIANVS* his demonstrat verbis in *L. 1. ff. de act. emti et vend.* si res vendita non tradatur, in id quod interest agitur: hoc est quod rem habere interest emtoris, hoc autem interdum pretium egreditur, si pluris interest, quam res valet, vel emta est. Nam cum adscribat: interdum pretium egreditur, perspicue docet, interdum etiam non egredi. Sed video etiam *VLPIANVM* id quod interest dixisse, quanti ea res est, in *L. 2. ff. qui satisd. cog.* eodem modo interesse, pro rei principalis aestimatione, usurpatur, in *L. 80. ff. de furtis*. Porro illud praeternittendum non est, Iurisconsultos hoc loco, ut saepe alias, disciplinae et perspicuitatis causa, differentia vocabulorum uti et veram rei principalis aestimationem ab eo damno quod

14

quod extrinsecus accessit, non plerumque distinguere. Veluti cum PAVLVS in L. 70. ff. de euct. sic scribit: eucta re, ex emto actio non ad pretium duntaxat recipiendum, sed ad id quod interest, competit. Simili modo VLP IANVS in L. 1. ff. de tut. et rat. distrab. et magis, inquit, esse arbitror, in hac actione, quod interest non venire, sed rei tantum aestimationem, et in L. 193. ff. de verb. signif. haec verba; quanti eam rem apparet esse, non ad id quod interest, sed ad rei aestimationem referuntur. Quamquam illud etiam obseruandum, haec verba; quanti ea res est, nonnunquam etiam id quod extrinsecus interest, complecti. Itaque cum Lex Aquilia scripta sic esset, quanti ea res plurimi fuerit: Iurisconsulti in L. 21. et 22. ff. ad L. Aquil. non solum corpus aestimandum esse quanti fuerit, sed etiam quanti nostra interfuit, existimarunt. Deinceps illud obseruandum, huius interesse, hoc enim uti vocabulo, quod in scholis nostris tritum est, nihil est incommodi, duo esse genera. Aliud enim ex damno accepto, aliud ex utilitate interuersa et impedita aestimatur, quod probatur ex L. 13. ff. rem rat. haberi, et auctoritatem habet praecipuam in L. vn. C. de sent. quae pro eo quod inter. proferuntur. Itaque Iurisconsulti passim utilitatis verbo et eo quod interest, promiscue et communiter vtuntur, veluti in L. 22. ff. ad L. Aquil. ubi, cum VLP IANVS dixisset, aestimationem eius quod interest deberi, PAVLVS sic intulit: proinde si seruum occidisti, quem sub poena tradendum promiseram, utilitas venit in hoc iudicium. Hinc VLP IANVS in Lege sequente scribit: si seruus heres institutus occisus sit, etiam hereditatis aestimationem praestandam esse. Quod autem de utilitate dicimus, id de ea demum utilitate quae vera, certa et explo-

VI

rata est, intelligi oportet: non de incerta utilitatis opinione, qualis est, ea quae in fortuna et incerto rerum futurarum eventu posita est, veluti si venditor vinum aut triticum non tradiderit, de quo negotiarientor potuit, et magnum mercator quaestum ex ea negotiatione facere, *L. 21. §. 3. ff. de act. emt. vend.* aut si fundum amisit, qui maiorum meorum fuerat vicinumque quendam amicum habebat, quia interesse de quo disputamus, in re familiari consistit; deinde quia aestimari hominum studia et affectiones non possunt. Nos autem eius quod interest aestimandi rationem inquirimus. Praeterea quia perrara et minuta illa sunt, quorum ratio a Iureconsultis non magnopere habetur. Postremo quia quemadmodum quisque animo affectus sit, et quod quisque sibi studium et desiderium fingat, ad Ius Civile non pertinet. Nunc proximum est, ut quomodo illud interest commode dispesci possit, consideremus. Aliud vero reperio finitum et circumscriptum esse: alterum incertum atque indefinitum. Finitum est, cuius summa conventionione certa definita et circumscripta est: quod quia poenae vim obtinet, idcirco poena vulgo appellatur *L. 38. §. 17. ff. de verb. Obl. vbi Ulpianus*: in poena inquit, non amplius quid interfit, quaeritur, sed quantum conventum sit. Id autem propterea fieri consuevit, quia, cum quanti cuiusque interfit, in facto, non in iure consistat, difficillima autem eius probatio sit: satius et expeditius fuit eius summam certa aliqua conventionione ita definire, ut etiam si nihil interesset, ea tamen praestaretur: nimirum quia quod plerumque accidit spectamus: plerumque autem accidit ut interfit. Sine causa ergo arguti videntur, qui ex eo loco disputant, poenam conventam et interesse idcirco diversa esse, quia illa etiam vbi nihil interest, petitur.

petitur. Non enim Iureconsultus praecise hoc intelligi vo-
 luit, etiamsi nihil interfit: sed non vocari in quaestionem,
 vtrum interfit, nec ne, verum id sumi et praesupponi quo-
 niam nunquam fere accidit, quin interfit. Indefinitum in-
 teresse illud appellatur, cuius quantitas incerta et obscura
 est, cuiusque omnis quaestio in facto, hoc est in coniecturis
 et fallacibus argumentis posita est, et eius quidem bipartita
 diuisio videtur: vt aliud sit commune, ordinarium, vsitatum,
 frequens, quotidianum, vulgare: aliud vero inusitatum, in-
 solens, inopinatum, improuisum. Commune est, quod sine
 aliquo insigni et inusitato damno, mediocri aliquo cum in-
 commodo contingit, veluti cum res commodata deterior est
 reddita, quam accepta, *L. 3. §. 1. ff. commod.* Extraordinarium
 est, cum insigne aliquod damnum praeter opinionem et con-
 suetudinem acceptum est, insignisque vtilitas amissa, veluti si
 animal morbosum venditum, cuius contagine grex totus in-
 teriit, aut tignum vitiosum venditum, cuius vitio domus
 in illud incumbens corruit: aut dolium vitiosum venditum,
 cuius vitio vinum, oleumque infusum corruptum est. His
 fundamentis positis haut difficulter via quaedam eius quod
 interest aestimandi reperiri potest, atque non incommodum
 est si dicamus, iis casibus, quibus communi quadam et quoti-
 diana ratione, id est, sine inusitato et insigni aliquo detrimen-
 to interest; primum si damni quantitas certa et explorata
 est, eam esse seruandam, sin vero obscura et ambigua, tum
 ita condemnationem faciendam esse, vt nunquam alterum
 tantum superetur, sed dupli modus perpetuo seruetur. Neque
 dubito quin illud ipsum Imperator Iustinianus spectarit in illa
 nobili et vexata *L. vn. C. de sent. qu. pro eo qu. inter prof.* vbi
 iis casibus, qui certam naturam vel quantitatem habent, du-
 plum

XVII

plum excedi non oportere statuitur. Casus enim certae naturae vel quantitatis, casibus incertis opponens, perspicue meo iudicio, demonstrat cum incerti casus interesse ii sint, quibus praeter opinionem et quotidianum rerum humanarum cursum interesse aliquod insigne contigit: eos certae naturae vel quantitatis dici, quorum vsitata et frequens, et ex communi rerum cursu atque ordine propemodum certa natura vel quantitas est, veluti, si is, cui equus aureorum triginta commodatus esset, sic eo abusus sit, vt eum decem aureis deteriore fecerit: quis est rerum quidem humanarum non omnino imperitus, qui ex quotidiano et communi vitae humanae cursu non possit naturam et quantitatem illius damni aestimare? Qua de causa certam illam eius quod interest quantitatem Iustinianus appellat, id est, non insolentem neque extraordinariam. Quae cum ita sint, quis non videt, eum casum quo promissus in diem fundus non praestatur, certae quantitatis recte appellari posse? quippe cum certa sit eius aestimatio, quae in ipsius locum succedit. Dum enim v
PIANVS in *L. iij. ff. de Verb. Oblig.* sic loquitur: si fundum certo die dari stipuler, et per promissorem steterit, quo minus ea die praestetur, consecuturum me, quanti mea interest, non esse datum; nemo non iudicabit et hoc simpliciter, dummodo nullum extrinsecus detrimentum insigne acciderit, facile ex fundi aestimatione statui posse. Quod ad extraordinarium interesse attinet, distinctione opus est, vt quibus casibus causa damni accepti, lucrae impediti necessaria subsit, iis casibus, quanti illud esse constet, siue dolus siue culpa intercesserit, tanti reus condemnatur: si autem causa adiuvans, tum distinguendum omnino putarem, vtrum dolus mar-
lus, an culpa tantum interuenerit. Neque enim ius aequum
cum

eum qui in culpa est, vt eum qui dolum admisit, coercendum censet. Ergo si culpa tantum interuenerit, tum ad dupli quoque rationem reuocandam aestimationem arbitror. At si dolum commissus probetur, iterum considerandum existimo, vtrum damnum acceptum sit, an vero lucrum impeditum, quarum rerum magnam Ius Ciuile differentiam statuit, vti patet ex *L. ult. §. 5. C. de iure delib.* Nam si dolum malus, id est, malitia consulto ad inferendum alicui damnum adhibita fuisse probabitur, et damnum illud reuera acceptum sit, veluti si venditor foeni, data opera illud non tradiderit, vt equus emtoris fame periret: venditorem in solidum condemnandum existimauerim, non tantum propter id quo interest, verum etiam vt delictum illud atque iniuria dolo malo illata plectatur. Si autem lucrum duntaxat impeditum, tum iterum considerandum erit, vtrum lucrum certum et exploratum fuerit, veluti cum seruus heres institutus interfectus est: tum enim solidum quoque praestandum arbitror: si autem in incerto duntaxat rerum euentu et fortuna positum fuerit, vti si equus venditos non tradideris, quos in castra mercator ducere, et plurimi vendere potui, tum difficile profecto dictum est, solidum praestandum esse: quoniam ne dici quidem potest, lucrum eo casu ademptum esse: neque tamen non improbitas doli mali coercenda est. Sed quia ex facto res pendet, ea necessario prudentiae et aequitati iudicis committenda est, quod etiam Legi vnicae Codicis memoratae conuenientissimum. Et quis non videt, hisce fundamentis positis, varias interpretum, qui interesse aliud legale, iudiciale, aestimabile, inaeestimabile, commune, singulare tradunt, diuisiones nec adaequatas esse, nec vtilitatem in se continere. Quod probationem quanti cuiusque interfit, attinet, hanc difficillimam esse queritur *VENULEIUS* in *L. ult. ff. de stip. Pract.* Eadem querela

X
recentiorum Ictorum est apud BARBOSAM *in thesauro locorum communium Iurisprudentiae L. 9. C. 102. ax. 5.* Et Venuleio quidem iustior querendi causa est quam his. Venuleii enim temporibus iudices ad verba et formulas alligati, adiudicare quidquam, quod deberi ad oculum demonstratum non esset, haut poterant. At post Venuleium IVSTINIANVS in *L. vii. C. de sent. quae pro eo qu. inter prof.* finem antiquae prolixitati imposuit, iudicesque prouidere iussit, ne probatio eius quod interest, immodicis peruersionibus in circuitus intricabiles redigatur, nec, dum in infinitum computatio reducitur, pro sua impossibilitate cadat. Oportet igitur iudices post hanc saluberrimam constitutionem non sciupulose nimis exactam probationem requirere, sed ex aequo et bono arbitrari et iudicare, et dummodo actor demonstrat sua vere interesse, reum autem in dolo vel culpa haerere, quantitatem eius quod interest deinde ex ipsis circumstantiis determinare. Sed quis omnes, quae circa doctrinam eius quod interest, occurrunt, controuersias recensuerit. Omitto igitur lubens alia, institutionem habiturus, et cum intersit Reipublicae merita eorum, qui eius vtilia membra se exhibent, aliorum incitamento, non occultari, de vita et studiis Praeclarissimi Candidati nostri quaedam commemorabo. Est scilicet
CHRISTIANVS FRIDERICVS FLEISCHER,
qui Dresdae die XXVIII. Iunii Anno MDCCCXXV. patre IOHANNE FRIDERICO FLEISCHERO I. V. D. et Iuris Practico Dresdensi, admodum celebri, die XVI. Iunii a. c. praematura morte ipsi erepto, matre DOROTHEA RENATA, adhuc superstite, CHRISTIANI WEINLIGII Consulis Dresdensis, aetate et grauitate conspicui, filia, natus. Literas humaniores initio priuatis institutionibus, praecipue M. AL-

MERI

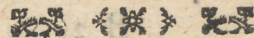
XI

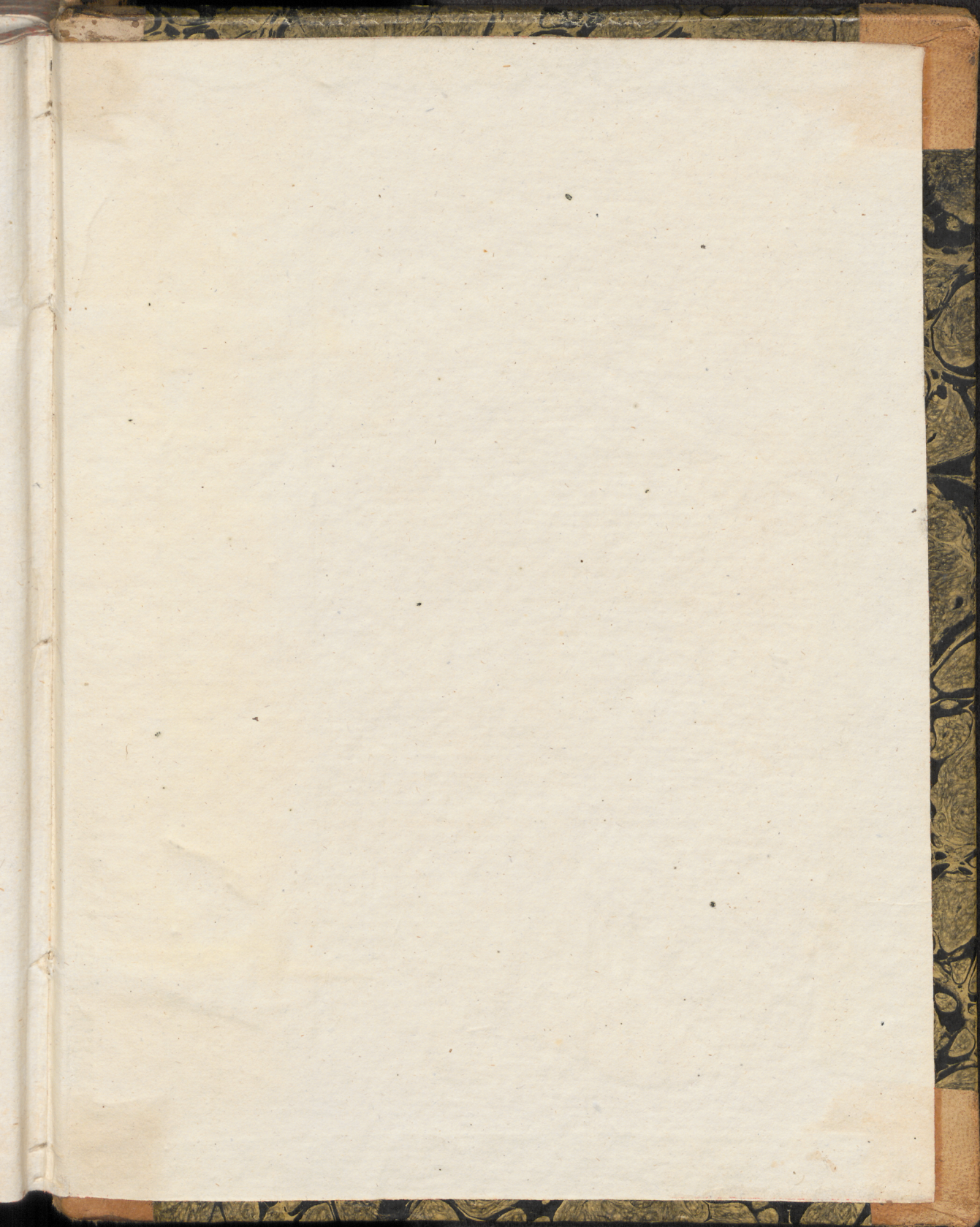
MERI et M. SÜSSII, quorum ille Walrodae Pastoris, hic vero Königsteinii Diaconi officio hoc tempore fungitur, deinde vero per biennium GRABNERI, Scholae in noua prope Dresdam vrbe tunc Rectoris, nunc vero Conrectoris Scholae prouincialis Portensis, publicis pariter atque priuatis, et priuatissimis praelectionibus haufit. Anno MDCCCXLIV. in Academiam nostram se contulit, vbi in numerum Ciuium receptus, in Philosophia et Mathesi WINCLERVM, in Iurisprudencia autem FEVSTELIVM, IOH. FLORENTEM RIVINVM, IOH. IACOBVM MASCOVIVM, SIEGELIVM, MENCKENIVM, et ZOLLERVM Praeceptores habuit. Peractis studiis academicis, Dissertationem *de iure accrescendi vendita hereditate ad emtorem pertinente*, conscripsit, atque Praefide MENCKENIO, die VI. Apr. A. MDCCCXLVII. publice defendit, et praeuio examine, quod pro praxi vocatur, a nostro Ordine omnino dignus iudicatus est, qui officio Aduocatorum fungeretur. Quo facto in patriam reuersus, atque in numerum Aduocatorum relatus, tam sub auspiciis b. Parentis, quam proprio Marte causis in foro orandis operam dedit. Nouissime Illustrissimus et Excellentissimus Dominus HENRICVS COMES A BRVHL Potentissimi Poloniarum Regis Primarius status publici Minister, in praedio feudali SEYFFERSDORFF, Perillustris Dominus GALLVS MAXIMILIANVS LIBER BARO A RACKNITZ Potentissimi Poloniarum Regis in aula Serenissimi Principis Electoralis Marefchallus in pr. f. LOCKWIZ, et tandem Illustrissimus Dominus IOH. GEORG COMES A SCHOENFELD Potentissimi Regis Poloniarum Consiliarius Camerae, et Generosissimus OTTO FERD. PFLVG, Curatores minorennium a Lüttichau in pr. f. WEISSIG administrationem iurisdictionis patrimonialis ipsi, qui viuo parente Adiuncti eius et Actuarii par-

tes sustinuerat, commiserunt. Nunc condigna praemia acquisitae iuris peritiae, haut vulgaris, accepturus, ad nos accessit, et Ordini nostro in utroque examine solidis ad propositas quaestiones responsionibus satisfecit. Nihil igitur reliquum est, quam ut Candidato nostro dignissimo, praestitis, quae adhuc praestanda sunt, Lectione scilicet cursoria, proximo die Mercurii hora II. pomer. in Auditorio Petrino instituta, qua *L. 23. C. de Legat.* interpretabitur, et inaugurali dissertatione *de debito speciei, moto ante traditionem Concursum Creditorum, praecise praestando*, die 18. Oct. horis consuetis sine Praefide defensa, summi in utroque Iure honores, optime merenti tribuantur, quos Vir Illustris et Excellentissimus FERDINANDVS AVGVSTVS HOMMEL, Ictus celeberrimus, Potentissimo Poloniarum Regi in summo Prouocationum iudicio Consiliarius, Institutionum Iuris P. P. O. et Ordinis nostri Assessor grauissimus, Collega honoratissimus, cui auctoritate Regia Procancellarius ad hunc actum constitutus, vices demandauit, ipsi, cum priuilegiis et iuribus, quae Doctores in Collegium nostrum non recipiendi, quos extra Facultatem promoueri dicimus, consequuntur, impertietur. Cui solennitati condecorandae ut RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, COMITES ILLUSTRISSIMI, VTRIVSQVE REIPUBLICAE PROCERES, ET ACADEMICI CIVES GENEROSISSIMI, NOBILISSIMIQVE, AC OMNES QUI ORDINI NOSTRO fauent, interesse haut dedignentur, studiosissime, mutua officia pollicitus, rogo atque contendo. D. Dominica, quae Trinitatis Festum sequitur, XVII. CIOCCCLIII.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIANA.

141

PROCANCELLARIVS
D. FRIDERICVS ALEXANDER
K V N H O L D
PAND. P. P.
PROMOTIONEM
I N
VTRIVSQVE IVRIS DOCTOREM
PRAECLARISSIMI CANDIDATI
CHRISTIANI FRIDERICI FLEISCHERI
DRESD.
D. XVIII. OCT. CIOIÖCCLIII.
SVSCIPIENDAM
INDICIT

mm 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170 180
Inch 0 1 2 3 4 5 6 7 8

10 09 03 02 01 C7 B7 A7 C8 B8 A8 C9 B9
UB Rostock 05/14000

4.5 5.0 5.6 6.3

C1 B1 A1 C2 B2 A2 B5 A5 B5 A5 20 18 17 16 11

Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No.

the scale towards document

309